

www.syriivizionit.org
www.aktivizohu.org

INFORMATOR

NDËRGJEGJËSIMI I PUNËTORËVE PËR TË DREJTAT E TYRE DHE REGJISTRIMI NË SINDIKATA

Ky informator ka për qëllim informimin e punëtorëve mbi Ligjin e punës dhe Ligjin e organizimit sindikal. "Syri i Vizionit" ka bërë të mundur realizimin e tij për të lehtesar qasjen dhe informimin e qytetarëve mbi të drejtat e punëtorëve dhe organizimin në sindikata, me qëllim lehtesimin e realizimit të të drejtave të punëtorëve. Informatori ka dalë si nevojë nga aktivitet në kuadër të projektit "Qytetaria Aktive në Kosovë" që "Syri i Vizionit" e implementon me mbështetje financiare nga Olaf Palme Internacional Center dhe SIDA.

Active CITIZENSHIP KOSOVA

LIGJI I PUNËS (Nr. 03/L-212)

Çka siguron Ligji i Punës

Ligji i Punës duhet të sigurojë përmbushjen e katër parimeve kyse:

1. Lirinë e asocimit dhe njohjen e të drejtës për negociata kolektive,
2. Zhdukjen e çdo lloji të punës së detyruar dhe të dhunshme,
3. Zhdukien e punës së të miturve, zhdukjen e diskriminimit në punë.

Kush e bën zbatimin e ligjit

Mbkëqyrjen e zbatimit të këtij ligji e bën Inspektoratit i Punës në bazë të Ligjit për Inspektoratin e Punës (Nr. 2008/34).

Disa të DREJTA të punëtorëve të parapara me ligj:

- I punësuar ka të drejtë të ketë sigurinë në punë, mbrojtje të shëndetit dhe një ambient të përshtatshëm pune. Kjo e drejtë i mbrohet nga Ligji i Punës (Nr. 03/L-212) dhe Ligji për Sigurisë në Punë, Mbrojte të Shëndetit të të Punësuarve dhe Ambientit të Punës (Nr. 2003/19).
 - Të punësuarit nuk mund t'i mohohet e drejta për shfrytëzimin e pushimit vjetor
 - Kur punëmarrësi mendon se i janë shkelur të drejtat, ai ka të drejtë të ankohet tek organet mbikëqyrëse (Inspektorati i Punës).
 - Për mbrojtjen e të drejtave të të punësuarve, organizatat e të punësuarve (sindikatat) kanë të drejtën e organizimit të grevës. Grevat dhe sindikatat rregullohen me ligj të veçantë
 - Punëdhënësi duhet t'i paguajë femrave dhe meshkujve kompensim të njëjtë për punën me vlerë të njëjtë, kompensim i cili mbulon pagën bazë dhe shtesat e tjera
 - Gjatë kohës së shtatzënisë, pushimit të lehonisë dhe mungesës në punë për shkak të përkujdesjes së veçantë ndaj fëmijës, punëdhënësi nuk mund t'ia shkëpusë kontraten të punësuarit dhe t'ia ndërrojë vendin e punës.

LIGJI Nr. 04/-L-011 PËR ORGANIZIMIN SINDIKAL NË KOSOVË

Neni 3: E drejta për bashkim

1. Të punësuarit kanë të drejtë sipas vullnetit të tyre të themelojnë organizata sindikale dhe të anëtarësohen dhe bashkohen në to, sipas këtij ligji, Statutit Sindikal dhe standardeve ndërkontaktore sindikale dhe Konventave Ndërkontaktore të ONP-së.
 2. Të punësuarit kanë të drejtë sipas vullnetit të tyre të formojnë organizata sindikale dhe të bashkohen në federata dhe konfederata sipas kushteve dhe parimeve të përcaktuara në aktet e organizatës sindikale
 - 2.2. lejimin e shpërndarjes së njoftimeve, broshurave, publikimeve dhe dokumenteve të tjera të organizatës sindikale për aktivitete sindikale;
 - 2.3. sigurimin e kohës së nevojshme për aktivitet sindikal brenda dhe jashtë vendit;
 - 2.4. krijimin dhe ofrimin e lehtësirave për grumbullimin e mjeteve të kuotizimit, si dhe 2.5. krijimin e kushteve optimale për funksionimin e sindikatës, duke përfshirë organizimin e mbledhjeve dhe takimeve të ndryshme sindikale.

Neni 4: E drejta për anëtarësim në organizatë sindikale

2. Askush nuk duhet të jetë i diskriminuar, apo t'i cenohen të drejtat e të punësuarit për shkak të anëtarësimit, mos anëtarësimit në organizatë sindikale, për aktivitet sindikal në organizatën sindikale.

Neni 7: Krijimi i kushteve për veprim sindikal nqa punëdhënësi

1. Punëdhënësi duhet të krijojë kushte dhe lehtësira të nevojshme për përfaqësuesit e zgjedhur të organizatave sindikale, për veprim sindikal të të punësuarve:

2. Për krijiimin e kushteve të volitshme për
veprim sindikal, punëdhënësi duhet të
angazhohet në:

- 2.1. lejimin e qarkullimit në mjetet e ambientit të punës;
 - 2.2. lejimin e shpërndarjes së njoftimeve, broshurave, publikimeve dhe dokumenteve të tjera të organizatës sindikale për aktivitete sindikale;
 - 2.3. sigurimin e kohës së nevojshme për aktivitet sindikal brenda dhe jashtë vendit;
 - 2.4. krijimin dhe ofrimin e lehtësirave për grumbullimin e mjeteve të kuotizimit, si dhe
 - 2.5. krijimin e kushteve optimale për funksionimin e sindikatës, duke përfshirë organizimin e mbledhjeve dhe takimeve të ndryshme sindikale.

Neni 8: Qëllimi kryesor i themelimit të sindikatave është:

- 1.1. krijimi i kushteve dhe standardeve më të mira të punës së të punësuarve;
 - 1.2. mbrojtja e të drejtave ligjore, ekonomike, sociale, profesionale për të punësuarit;
 - 1.3. avancimi dhe zhvillimi i dialogimit social mes partnerëve social.

Neni 9: Anëtarësimi në sindikatë

1. Anëtar i sindikatës mund të jetë çdo i punësuar që sipas ligjit në fuqi ka plotësuar moshën e punësimit, përvec punëdhënësit.